

Vonne VAN DER MEER

Auteur

In de verhalenbundel *Brood, zout, wijn* van de Nederlandse schrijfster Vonne VAN DER MEER hebben de personages verhuisplannen of zijn ze verhuisd. Het zijn soms ontluisterende confrontaties met zichzelf of een geliefde. Met verleden en toekomst, met hoop en geloof.

‘Ik duik in het geweten van de mensen’

Patrick VERSTUYFT

Twaalf hoog aan de Slotterplas in Amsterdam vond Vonne VAN DER MEER (64) een nieuw kraaiennest. Tweeëndertig jaar lang woonde ze met haar man, schrijver Willem Jan OTTEN, en de kinderen in Naarden, ‘Parel van het Gooi’ in Noord-Holland. De verhuizing maakte veel los. „Je huis is natuurlijk meer dan een plek waar je toevallig een dak boven je hoofd hebt. Ik wist dat het mij zou raken, tegelijk wilden we het allebei graag.”

– *Verhuizen is een metafoor voor verandering, afscheidnemen?*

Verhuizen woelt iets los, want wat is de reden waarom je uit een huis weggaat? Ruimte? Geld? Om te breken met het oude? Omdat je ertoe gedwongen wordt? Het begint bij een of andere vorm van crisis. Dat is voor een schrijver heel interessant gebied.

– *Een vrouw biedt de kopers van haar huis brood, zout en wijn aan. Houdt u van symboliek en rituelen?*

Het goede aan rituelen is dat je de indeling van de tijd, van de gebeurtenis, niet helemaal zelf vorm hoeft te geven, maar je kunt er wel veel eigen gedachten in leggen. Als ik op zondag naar de kerk ga, geeft de rite me rust. Ik kan me dan concentreren op de preek of op wat er zich afspeelt in mijn innerlijk.

– *Veel van uw personages staan vaak op een ‘wending’. Hoe komt dat?*

Ik ben altijd al gericht geweest op het zoeken naar het moment dat er iets begint te dagen bij iemand. Er moet altijd dat gebeuren waardoor iemand anders tegen zijn of haar leven aan gaat kijken. Ik heb niet zo’n statisch beeld van mensen.

– *U komt niet uit een religieus nest?*

Mijn moeder was katholiek, maar hield rond haar achttiende ermee op. Mijn vader was gereformeerd en raakte in zijn studententijd van zijn geloof af. Zijn moeder bleef tot haar dood zeer gelovig. Daar sprak hij met respect over. Hij had ook geen slechte herinnering aan de kerkgang. Mijn moeder wel. Zij legde haast alles waarover ze ontevreden was bij de kerk. Vooral met de ‘bangmakerij’ had ze het moeilijk, het vele gedreig met de hel en de zonde.

Vonne van der Meer bekeerde zich op haar 42ste tot het katholicisme, haar man deed het vijf jaar later. © Sjoerd Moussie

– *Uw ouders gingen van het geloof af, maar u kwam het weer op het spoor.*

Mijn gereformeerde grootmoeder las me, toen ze een week op me paste, de kinderbijbel voor. Dat hakte erin. Ik was vijf. Het duurde nog 35 jaar alvorens die belangstelling opflakkerde. Toen ik eind de dertig was en mijn vader ziek was, ging ik steeds vaker bidden en naar een rite

„Als ik op zondag naar de kerk ga, geeft de rite me rust”

zoeken. Op mijn slaapkamer had ik een tafeltje gezet, met een kaars en een bijbel. Soms ging ik daar aanzitten, maar ik kende geen gebeden. Het was allemaal heel zoekend. In een krant zocht ik eerst naar artikels over geloof. Ik dacht: „Misschien moet ik dat toch serieus nemen.” Zo ging ik het geloof in. Toen studeerde ik twee jaar theologie. Ik merkte ook dat ik op vakantie wel naar de kerk wilde en durfde,

maar thuis niet. Dat duurde nog een jaar. Toen bleek er in onze straat een kerk met een goede priester te zijn. Een nuchter iemand, die ook in Afrika had gewerkt. Geen mooiweerspeler.

– *Hoe reageerde uw omgeving?*

Met opgetrokken wenkbrauwen. Sommigen, vaak zij die als adolescent met het geloof gebroken hadden, waren erg teleurgesteld. Ze vonden dat ik als schrijfster en als vrouw ook een soort voorbeeldfunctie had. Zij die van je houden, willen erover praten, maar dat kan enkel als er oprechte nieuwsgierigheid is. Die was er maar bij een enkeling. Een bekering is niet iets waarbij je plotseling in een groef zit en de rails maar één kant op leiden. Je moet je elke dag opnieuw instellen.

– *Aan gemoraliseer doet u niet?*

Ik duik veeleer in het geweten van de mensen, erop gericht de lezer erbij te betrekken. Dan ben je toch al niet moralistisch. Als ik me inleef in iemands gewetensnood, dan ga ik er niet naast staan en het afkeuren, tenzij die persoon dat zelf

doet. Ernaast gaan staan, is het opgeheven vingertje.

– *U gaat evenmin heikele thema's zoals kindermisbruik uit de weg.*

Dat heeft ook te maken met katholiek worden op oudere leeftijd. Mijn vader zei: „Het enige waarvoor ik bang ben, is dat je teleurgesteld zult worden in de mensen, in de dienaren van de Kerk.” Sta ik tegenover een priester, dan ben ik me ten volle ervan bewust dat hij een feilbare mens is.

– *Staat ons geloof ook op een keerpunt?*

De tijd van glorie en vanzelfsprekendheid ligt al lang achter ons. Misschien is dat niet zo erg. Mensen die nu naar die kerk gaan, zijn ermee verbonden. Het zal een heel andere Kerk zijn, maar wat de nieuwe vorm zal zijn, dat weet ik ook niet.

Vonne van der Meer, *Brood, zout, wijn*, Atlas Contact, Amsterdam, 2017, 192 blz., 19,99 euro, ISBN 978 90 2545 070 0.

Reageren op dit artikel? Dat kan op lezersbrieven@kerknet.be